

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»
(варіативна дисципліна)**

(галузь знань 08 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”,
напрямок підготовки спеціальність 081 “Правознавство”)
для студентів 5 курсу денної форми навчання

ХАРКІВ

2020

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності». (галузь знань 08 “Право”, освітньо-кваліфікаційний другий рівень “Магістр”, напрям підготовки спеціальність 081 “Правознавство”) для студентів 5 курсу денної форми навчання.- 54с.

У к л а д а ч і:

проф. Борисова В.І.

к.ю.н., Маліновська І. М.

к.ю.н.,доц. Яркіна Н.Є. (Тема 3, Тема 4 у співавтор.)

ЗМІСТ

Вступ	4
Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять, самостійної роботи.....	7
Програма навчальної дисципліни «Цивільне право України» (витяг)....	10
Завдання до практичних занять та самостійної роботи.....	
Тема 1. Поняття права інтелектуальної власності, його інститути.....	14
Тема 2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.....	17
Тема 3. Авторські права на твори науки, літератури, мистецтва.....	20
Тема 4. Суміжні права, їх характеристика і особливості.....	25
Тема 5. Права на об'єкти патентного права.....	27
Тема 6. Права на об'єкти індивідуалізації суб'єктів, товарів, робіт і послуг.....	30
Тема 7. Права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію, компонування напівпровідникових виробів, наукове відкриття, комерційну таємницю, селекційні досягнення.....	33
Тема 8. Підстави, обсяг правонаступництва та управління майновими правами інтелектуальної власності.....	35
Тема 9. Договірні форми розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.....	38
Тема 10. Порухення та захист права інтелектуальної власності, його різновиди.....	43
Поточний контроль знань студентів.....	46
Критерії оцінювання знань та умінь студентів.....	51
Програмні запитання з навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності».....	52

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна «Право інтелектуальної власності України» викладається студентам в рамках другого (магістерського) рівня вищої освіти і є варіативною.

Право інтелектуальної власності є однією з навчальних дисциплін, вивчення якої сприяє усвідомленню майбутніми фахівцями сутності правової охорони основних результатів творчої і інтелектуальної діяльності, напрямків її вдосконалення і ефективного використання.

Предметом навчальної дисципліни є: система права інтелектуальної власності в Україні, види об'єктів інтелектуальної власності, зміст особистих немайнових та майнових прав інтелектуальної власності, особливості набуття, реалізації та захисту прав інтелектуальної власності тощо.

Програма навчальної дисципліни включає: загальні положення про право інтелектуальної власності, авторське право і суміжні права, патентне право, правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів, робіт та послуг, інші об'єкти інтелектуальної власності, договори у сфері інтелектуальної власності, порушення та захист права інтелектуальної власності, а також договірні форми розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Ознайомлення студентів із вказаними вище питаннями має здійснюватися з метою засвоєння понятійного правового інструментарію, окремих правових інститутів права інтелектуальної власності, вивчення спеціальних нормативних актів і набуття навичок тлумачення і практичного використання теоретичних знань у правозастосуванні. При вивченні основ права інтелектуальної власності України застосовуються наступні форми навчальної роботи: лекції, практичні завдання, консультації; колоквиуми, ділові ігри, самостійна робота студентів. Забезпечуються ці форми навчальної роботи програмою навчальної дисципліни “Право інтелектуальної власності”, завданнями до практичних занять та самостійної роботи для студентів 5-тих курсів, тестами, тощо.

Метою навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності України» є вивчення та цілісне сприйняття здобувачами вищої освіти системи правового регулювання відносин інтелектуальної власності, які складаються в процесі створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, усвідомлення ними загальних ознак та специфіки окремих правових режимів охорони, формування вмінь правильного застосовування положень чинного законодавства з метою практичного впровадження способів здійснення та захисту прав інтелектуальної власності. У результаті вивчення дисципліни «Право інтелектуальної власності» студент повинен **вміти**:

- аналізувати всю сукупність нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері створення та використання об'єктів інтелектуальної власності, розмежовувати сфери їх застосування, вирізнити специфіку різних правових режимів в залежності від об'єкту правової охорони;

- підготувати первинні документи для оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності;

- визначати місце міжнародно-правових документів серед інших нормативно-правових актів у сфері права інтелектуальної власності та їх роль в створенні транснаціональної системи охорони прав інтелектуальної власності, оцінювати досягнення вітчизняного законодавства та його відповідність міжнародним стандартам охорони інтелектуальної власності;

- опанувати теоретичні засади кожного з інститутів права інтелектуальної власності, зокрема, авторського права, патентного права, інституту засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, їх продукції та послуг;

- правильно тлумачити та застосовувати загальні і спеціальні положення права інтелектуальної власності, а також рекомендації вищих судових інстанцій;

- визначати, до якої категорії об'єктів права інтелектуальної власності належить той чи інший об'єкт та суб'єкт права інтелектуальної власності;
- оцінювати характер та вид порушення прав інтелектуальної власності та визначати належні способи захисту порушених прав.

Знати:

- визначення об'єктів інтелектуальної власності, характеристику об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності;
- особливості та основні тенденції правової охорони кожного з інститутів права інтелектуальної власності;
- способи і процедури отримання правоохоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- основні способи захисту прав інтелектуальної власності;
- теоретичний матеріал у сфері права інтелектуальної власності;
- систему міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності;
- договірну практику щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та управління ними на колективній основі.

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу і сприяє поглибленню й розширенню знань студентів. Формами самостійної роботи є: доопрацювання матеріалів лекції, опрацювання додаткової літератури, нормативноправових актів, судової практики до тем, що виносяться на практичні заняття, а також і з тих питань, які підлягають самостійному опрацюванню. Методично форми навчальної роботи забезпечуються програмою навчальної дисципліни, завданнями до практичних занять, а також до самостійної й індивідуальної роботи, тестами тощо.

Підсумковою формою контролю знань є залік, який має на меті перевірити виконання вищезазначених завдань, рівень засвоєння теоретичних знань,

уміння застосовувати ці знання при вирішенні конкретних професійних задач.

2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема	Усього Годин	У тому числі		
			лекції	практич ні	самостій на
1	2	3	4	5	6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Загальні положення права інтелектуальної власності

1	Поняття права інтелектуальної власності, його інститути, джерела правового регулювання.	14	2	2	10
2	Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.	14	2	2	10

Продовження табл.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Майнові та особисті немайнові права інтелектуальної власності

3	Авторські права на твори науки, літератури,	11	2	4	5
---	---	----	---	---	---

	мистецтва.				
4	Суміжні права, їх характеристика і особливості.	9	2	2	5
5	Права на об'єкти патентного права.	14	2	2	10
6	Права на об'єкти індивідуалізації суб'єктів, товарів, робіт і послуг.	11	4	2	5
7	Права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію, компонування напівпровідникових виробів, наукове відкриття, комерційну таємницю, селекційні досягнення.	5	-	-	5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Оборотоздатність прав інтелектуальної власності та їх захист в судовому порядку.

8	Підстави, обсяг правонаступництва та управління майновими правами інтелектуальної власності.	14	2	2	10
9	Договірні форми розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.	14	2	2	10
10	Порушення та захист права інтелектуальної власності, його різновиди	14	2	2	10

Усього	120	20	20	80
---------------	------------	-----------	-----------	-----------

Закінчення табл.

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Національного університету
ім. Ярослава Мудрого”
(протокол №   від   р.)

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Право інтелектуальної власності України»

I. Загальні положення права інтелектуальної власності

1. Поняття права інтелектуальної власності, його інститути.

Правове регулювання відносин інтелектуальної власності. Міжнародне співробітництво в сфері охорони прав інтелектуальної власності. Теорії права інтелектуальної власності. Система органів державної охорони та захисту права інтелектуальної власності.

2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності

Об'єкти права інтелектуальної власності, їх класифікація, умови охороноздатності. Специфіка правових режимів окремих об'єктів інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права і суміжних прав. Об'єкти промислової власності. Об'єкти засобів індивідуалізації товарів, робіт і послуг. Критерії (ознаки) об'єктів права інтелектуальної власності. Похідні об'єкти та частина твору, назва твору, слоган і їх режими правової охорони. Складні, складені та службові твори.

Суб'єкти права інтелектуальної власності. Автори як творці об'єктів права інтелектуальної власності. правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності. Держава як суб'єкт у відносинах з права інтелектуальної власності. Порівняльна характеристика суб'єктів набуття прав інтелектуальної власності в залежності від їх інституційної приналежності Спільне володіння правами інтелектуальної власності.

II. Майнові та особисті немайнові права інтелектуальної власності

3. Авторські права на твори науки, літератури, мистецтва. Суміжні права суб'єктів, їх характеристика і особливості.

Авторське право на твори науки, літератури і мистецтва.
Виникнення авторського права на твори літератури, науки та мистецтва. Сповідання про свої права. Презумпція авторства. Реєстрація авторських прав та її правове значення. Особисті немайнові та майнові права автора. Способи використання твору. Винятки в майнових правах автора, обмеження майнових прав. Строк чинності авторських прав. Права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму та сайт.

Суміжні права суб'єктів, їх характеристика і особливості.
Виникнення прав виконавців, виробників фонограм і відеограм, організацій мовлення. Знак правової охорони. Зміст немайнових та майнових прав на об'єкти суміжного права, порядок їх здійснення суб'єктами. Обмеження суміжних прав, порядок їх застосування та строк їх чинності.

4. Права промислової власності

Права на об'єкти патентного права. Виникнення права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Порівняльна характеристика зареєстрованого і незареєстрованого промислового зразка. Порядок отримання охоронного документу (заявка; право пріоритету; формальна та кваліфікаційна експертиза; тимчасова правова охорона, державний реєстр патентів та свідоцтв) на об'єкти права патентного права. Патентування винаходу, корисної моделі в іноземних державах. Права та обов'язки, що випливають з охоронного документу на винахід, корисну модель та промисловий зразок. Дії, які не визнаються порушенням прав патентовласника.

5. Права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, їх продукції, послуг.

Виникнення та права на комерційне (фірмове) найменування: виникнення, зміст, припинення. Права, що випливають з свідоцтва на знак для товарів та послуг. Обов'язки власника свідоцтва. Торгівельна марка яка є добре відомою. Особливості правової охорони торговельної марки, яка має міжнародну реєстрацію або визнана в установленому законом порядку добре відомою. Реєстрація зазначення походження товару та реєстрація прав на його використання. Права, що випливають з свідоцтва про реєстрацію прав на використання. Суб'єкти права на використання зазначення походження товару.

6. Права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію, компонування інтегральної мікросхеми, наукове відкриття, комерційну таємницю, селекційні досягнення

Порядок виникнення та обсяг прав що виникають та особливості їх припинення щодо раціоналізаторської пропозиції, компонування напівпровідникових виробів, наукового відкриття, комерційної таємниці, селекційного досягнення.

III. Обороздатність прав інтелектуальної власності та їх захист

7. Підстави, обсяг правонаступництва та управління майновими правами інтелектуальної власності

Представництво у сфері реалізації та захисту прав інтелектуальної власності, його форми. Спадкування прав інтелектуальної власності. Внесення прав інтелектуальної власності до складу статутного (складеного) капіталу юридичної особи. Управління майновими правами, його форми. Договори на управління майновими правами.

8. Договірні форми розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Пойменовані та непонайменовані договори у сфері відносин інтелектуальної власності. Авторські договори. Передача прав за авторськими договорами. Договори у сфері науково-технічної діяльності. Договори на використання об'єктів права промислової власності. Види ліцензій. Публічні ліцензії. Ліцензійні договори.

9. Порухення та захист права інтелектуальної власності, його різновиди.

Актуальні і дискусійні питання щодо визначення та доведення певних видів порушень прав інтелектуальної власності. Судовий захист права інтелектуальної власності: його специфіка та ефективність окремих способів захисту. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності в рамках Угоди TRIPS.

4. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Поняття права інтелектуальної власності, його інститути, джерела правового регулювання.

1. Правове регулювання відносин інтелектуальної власності.
2. Міжнародне співробітництво в сфері охорони прав інтелектуальної власності.
3. Теорії права інтелектуальної власності.
4. Система органів державної охорони та захисту права інтелектуальної власності.

Питання до колоквиуму

1. Що таке інтелектуальна діяльність?
2. Дайте визначення понять «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності».
3. Розкрийте поняття творчість, види творчої діяльності.
4. В чому полягає пропріетарний підхід до інтелектуальної власності?
5. Розкрийте теорію виключних прав.
6. Чи є право інтелектуальної власності окремою галуззю права? Інститути права інтелектуальної власності.
7. Як співвідносяться право інтелектуальної власності та право власності на річ? Наведіть приклади.
8. Всесвітня організація інтелектуальної власності.
9. Розкрийте міжнародно-правову охорону промислової власності.
10. Чи є право інтелектуальної власності окремою галуззю права?

11. Розкрийте систему державної охорони та захисту права інтелектуальної власності для становлення України як сучасної правової держави.
12. Охарактеризуйте законодавство України в сфері інтелектуальної власності.

Завдання на вибір:

1. Визначте основні напрямками діяльності ВОІВ користуючись інформаційним сайтом організації - www.wipo.int.
2. Зобразіть схематично систему джерел права інтелектуальної власності.
3. Складіть схему та визначить повноваження відповідних державних органів, що здійснюють охорону та захист права інтелектуальної власності.

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності» від 16.06.2020 № 703-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703-20#Text>

2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності» від 16.06.2020 № 703-IX

3. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності: ВО інтелектуальної власності; Конвенція, Міжнародний документ від 14.07.1967. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_169#Text

4. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності: СОТ; Угода, Міжнародний документ від 15.04.1994. Верховна рада України: офіційний веб-портал. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text

5. Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном : монографія / О. В. Жилінкова. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 280 с.

6. Карцхия А.А. Интеллектуальная собственность в киберпространстве: новые условия правоприменения // Мониторинг правоприменения. 2017. №1 (22). С. 50–52.

7. Дроб'язко В. Право інтелектуальної власності: Навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2004. 512 с.

5. Кохановская Е. В. К вопросу об общих положениях о праве интеллектуальной собственности в Гражданском кодексе Украины. Ежегодник украин. права: сб. науч. тр.; Нац. акад. прав. наук Украины. – Харьков: Право, 2012. № 4. С. 354-370.

6. Кохановская Е. В. Основные теории права интеллектуальной собственности и их влияние на развитие современного законодательства в Украине . Право Украины. 2011. № 7(8). С. 181-189.

7. Кохановська О. В. Основні теорії права інтелектуальної власності та їх вплив на розвиток сучасного законодавства в Україні. Право України. 2011. № 5. С. 52-59.

8. Крижна В. М. Інтелектуальна власність: правовий аспект. Бізнес: зб. систематизованого законодавства. 2009. № 6. С. 86-90.

9. Маліновська І.М. Сучасні тенденції правової охорони інтелектуальної власності. Маліновська І.М. Право та інновації №3 (23) 2018. С. 109 – 115.

10. Право інтелектуальної власності України : конспект лекцій / за ред. В. І. Борисової. Х. : Право, 2008. 112 с.

11. Право інтелектуальної власності. Підручник: Коссак В.М., Якубівський І.Є. К.: Істина, 2007. С.208.

12. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. у запитання та відповідях / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." ; за заг. ред. О. І. Харитонової. Х. : Одісей, 2012. 189 с.

13. Интеллектуальная собственность в Украине: правовые основы и практика : науч.-практ. изд. Академия правовых наук Украины, Гос. патент. вед-во Украины, Гос. агенство Украины по авт. и смежным правам; под общ.

ред. А. Д. Святоцкий: в 4-х т. Т. 2 : Авторское право и смежные права. С. А. Довгий [и др.] ; под ред.: Г. И. Миронюк, В. С. Дробязко. К. : Ін Юре, 1999. 478 с.

14. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. для студентів вищих навч. Закладів. М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; за ред. О. П. Орлюк. – Київ : Інтерсервіс, 2016. 382 с.

15. Рудник Т. Проблеми захисту права інтелектуальної власності в Україні: теорет. Аспект. Підприємництво, госп-во і право. 2012. № 8. С. 8-10.

16. Стефанчук Р. О. Перспективи розвитку права інтелектуальної власності в Україні (на прикладі особистих немайнових прав). Право України. 2011. № 3. С. 45-59.

17. Інтелектуальне право України /за заг. ред.. професора О.С. Яворської.- Тернопіль: Підручники і посібники, 2016.- 608 с. [Електрон. ресурс]:https://drive.google.com/file/d/1rxln8qoxNl_PTJOmW2qRO658TNJNy2_/view

Тема 2. Об'єкти права інтелектуальної власності, їх класифікація, умови охороноздатності.

1. Специфіка правових режимів окремих об'єктів інтелектуальної власності.

2. Об'єкти авторського права і суміжних прав.

3. Об'єкти промислової власності.

4. Об'єкти засобів індивідуалізації товарів, робіт і послуг.

5. Критерії (ознаки) об'єктів права інтелектуальної власності.

6. Похідні об'єкти та частина твору, назва твору, слоган і їх режими правової охорони.

7. Складні, складені та службові твори.

8. Автори як творці об'єктів права інтелектуальної власності. правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності.

9. Держава як суб'єкт у відносинах з права інтелектуальної власності.

10. Порівняльна характеристика суб'єктів набуття прав інтелектуальної власності в залежності від їх інституційної приналежності.

11. Спільне володіння правами інтелектуальної власності.

Завдання

1. Антонов за власною ініціативою здійснив переклад на українську мову твору Платона «Румба» та розмістив його для вільного ознайомлення на сайті підприємства, з якою він перебував у трудових відносинах. У 2020 р. підприємство надало право на видання перекладу цього твору видавництву «Поліграма». Книгу було видано тиражем у 10 000 примірників загальною вартістю 600 000 грн. Антонов дізнавшись звернувся до свого роботодавця з вимогою про сплати йому винагороди. Проте йому було відмовлено, адже Антонов, використовуючи сайт роботодавця без його дозволу на те, самостійно розмістив його на сайті підприємства. До того ж строк дії майнових авторських прав на твір Платона «Румба» давно минув.

Проаналізуйте аргументи сторін. Дайте правову оцінку ситуації. Чи є підстави виплачувати авторську винагороду Антонову? Та чи має право підприємство її стягнути з Антонова?

2. Ви автор музичного твору «МИКС», що був створений у зв'язку з виконанням вами трудового договору. Виробник фонограми має намір зафіксувати його на матеріальному носії. Визначте і охарактеризуйте об'єкти(музичний твір «МИКС» та фонограму, як фіксацію музичного твору «МИКС»), умови їх охороноздатності, а також суб'єктів права інтелектуальної власності на дані об'єкти .

Чи можна стверджувати про те що музичний твір МИКС або фонограма створені у співавторстві? Чому? На яких умовах і які права ви можете передати виробнику фонограми?

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. (у ред. Закону України від 11.07.2001 р.) URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/про_авторське_право_і_суміжні_права.

2. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-III в ред. Закону України від 05.12.2012 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.

3. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг : Закон України від 15.12.1993 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.

4. Оглядний лист Вищого господарського суду України від 20.02.2007 р. № 01-8/91 «Про нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності» URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v8_91600-07.

5. Оглядний лист Вищого господарського суду України від 27.06.2008 р. № 01- 8/383/1 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності». URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v83_1600-08.

6. Оглядний лист Вищого господарського суду України від 19.11.2013 № 01- 06/1658/2013 «Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1658600-13>.

7. Оглядний лист Вищого господарського суду України від 17.04.2006 № 01-8/847 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на знаки для товарів і послуг (торговельну марку)». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_847600-06.

8. Майданик Н. WEB-сайт в мережі Інтернет як особливий об'єкт авторського права //Юридична Україна. – 2008. – № 12. – С. 73– 80.

9. Маліновська І.М. Службовий твір: проблеми теорії та практики розподілу виключних майнових прав між суб'єктами. Маліновська І.М. The 7th International scientific and practical conference “World science: problems, prospects and innovations” (March 24-26, 2021) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2021. P.- 495-501

10. Охрана изобретения, связанного с компьютерной программой . «Очерки права интеллектуальной собственности» : сб. ст. И.В. Спасибо-Фатеева, С.А. Глотов и др. отв. ред. И.В. Спасибо Фатеева. Харьков : Право, 2018. С. 145-165.

11. Інтелектуальне право України /за заг. ред. професора О.С. Яворської.- Тернопіль: Підручники і посібники, 2016.- 608 с. [Електрон. ресурс]:https://drive.google.com/file/d/1rxln8qoxNl_PTJOmW2qRO658TNJNy2_/view

Тема 3. Авторські права на твори науки, літератури, мистецтва.

1. Виникнення авторського права на твори літератури, науки та мистецтва.
2. Сповідення про свої права. Презумпція авторства.
3. Реєстрація авторських прав та її правове значення.
4. Особисті немайнові та майнові права автора.
5. Способи використання твору.
6. Винятки в майнових правах автора, обмеження майнових прав.
7. Строк чинності авторських прав.
8. Права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму та сайт.

ПРАКТИЧНЕ ПИТАННЯ:

1. Ви написали картину, але боїтеся, що в разі її "крадіжки" не зможете підтвердити своє авторство. Як вам зареєструвати свої авторські права?

Задачі

1. В 2017 р. Романець звернувся до суду із позовом до Іваценка про стягнення компенсації за порушення авторських прав. В позовній заяві було зазначено, що в 2010 році він (позивач) своєю творчою працею створив малюнок для комбінованого знаку для товарів і послуг. Цей малюнок за згодою автора був включений до графічної частини знаку для товарів і послуг та того ж року був поданий на реєстрацію Товариством з обмеженою відповідальністю «Крона». У 2011 році ТОВ «Крона» отримало свідоцтво на знак для товарів і послуг, яке включало в себе спірний малюнок, і розпочало його використання на упаковці власної продукції.

Пізніше, у 2016 році, користуючись своїм правом авторства, Романець зареєстрував авторські права на спірний малюнок і отримав свідоцтво про реєстрацію авторських прав. Того ж року Романцю стало відомо, що у 2015 році Іващенко зареєстрував право власності на знак для товарів і послуг, який містить малюнок, ідентичний тому, права на який зареєстровані за

Романцем. Оскільки Романець не надавав дозволу на використання свого твору і не отримував від відповідача жодних платежів за його використання, він вважає свої права порушеними і просить суд стягнути з відповідача компенсацію за порушення авторських прав.

Заперечуючи проти позову, Іващенко звернувся із зустрічним позовом, яким просив суд визнати свідectво про реєстрацію авторських прав недійсним. В обґрунтування своїх зустрічних вимог ним було зазначено, що Романець насправді не є автором малюнку, оскільки він не є творчою людиною, не має відповідної профільної освіти, не має оприлюднених інших робіт та зареєстрованих прав на інші твори та не надав до свого первісного позову ескізу малюнку, на який він зареєстрував авторське право на твір. Для підтвердження цього просив призначити мистецтвознавчу експертизу.

Крім того, відповідач (Іващенко) зауважив, що торговельна марка, власником якої він є, і яка містить спірний малюнок, була зареєстрована на рік раніше, ніж відбулася реєстрація авторських прав Романця на спірний малюнок. Отже він (Іващенко) вправі використовувати свій знак на власний розсуд та без жодних обмежень.

Питання:

- 1) *З якого моменту виникають авторські права на твір?*
- 2) *Що означає принцип презумпції авторства?*
- 3) *Яке значення має реєстрація авторського права на твір? Коли може бути проведена така реєстрація?*
- 4) *Які правила використання авторських творів в торговельній марці?*
- 5) *Чи мало місце порушення авторських прав Романця?*
- 6) *Чи є підстави для задоволення зустрічного позову?*

2. Парамонов звернувся до суду з позовом до ТОВ «Українські традиції» (далі – ТОВ) з позовною заявою про захист порушених прав на фотографічний твір, стягнення компенсації за їх порушення у розмірі 60 тис. грн, стягнення компенсації моральної шкоди у розмірі 30 тис. грн. В заяві зазначалося, що він є професійним фотографом і автором фотографічного твору, де зображена дівчинка у народному вбранні. Твір увійшов до збірки творів позивача, авторські права на яку підтверджуються виданим свідectвом про державну реєстрацію авторських прав. Парамонов вважає, що його права на вказаний твір були порушені ТОВ, яке розмістило в своєму друкованому журналі, а також його електронній версії в мережі Інтернет, спірне фото, включивши його до колажу разом з іншим фото, як ілюстрацію до розміщеної на цих ресурсах статті. Дане використання було здійснено без дозволу позивача та без зазначення його імені. Крім того, на думку позивача, включення спірного фото до колажу і супроводження його тематичним написом відповідно до змісту статті створює неприємні враження, чим спричиняє шкоду репутації фотографа та завдає йому моральних страждань.

В запереченнях проти позову Відповідач вказав, що не вважає свої дії порушенням авторських прав, оскільки колаж був взятий з іншого сайту, посилання на який містилося в публікації, крім того, цей колаж можна знайти й на інших сайтах.

Питання:

- 1) Чи підлягає спірне фото правовій охороні авторським правом?
- 2) Чи вважаються дії ТОВ порушенням авторських прав на фотографію?
- 3) Чи є підстави для звільнення відповідача від цивільно-правової відповідальності?
- 4) Чи можуть бути застосовані до даних відносин положення ст. 42 ЗУ «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» і чи звільняють її норми від відповідальності ТОВ «Українські традиції» за порушення прав іншої особи?

3. Олійник звернулася до місцевого суду з позовом до рекламно-інформаційної компанії “Веста” (далі Компанія) про визнання за нею авторських прав на довідник, який було створено нею під час роботи в Компанії головним редактором і директором проекту по випуску довідника “Будівельні компанії міста”. Позивачка також вимагала зобов'язати відповідача припинити використання виданого ним довідника та сплатити їй авторську винагороду за використання її твору у двох виданнях, що видавалися протягом двох років. Свої вимоги Олійник обґрунтувала тим, що вона є автором довідника, оскільки здійснила роботу по збиранню та обробці матеріалу, який увійшов до його вмісту, створила назву та інші складові довідника. Позивачка стверджувала, що дана робота не входила до її службових обов'язків як головного редактора і директора проекту, а за трудовим договором вона зобов'язана була організовувати роботу творчого колективу та видавничого процесу. Після звільнення Олійник зареєструвала свої авторські права у Державній службі інтелектуальної власності України та отримала свідоцтво про реєстрацію авторських прав.

Представник відповідача не погодився із доводами позивачки та зазначив, що, по-перше, довідник не є об'єктом авторського права, по-друге, створення довідника було головною умовою прийняття Олійник на роботу, за яку вона отримувала заробітну плату, а договору про виплату авторської винагороди з нею не укладалося.

Питання:

- 1) Чи є спірний довідник охороноздатним твором? Обґрунтуйте відповідь.
- 2) За якими ознаками твір може бути віднесений до категорії службового?
- 3) Кому належать права на використання службового твору?
- 4) Яке правове значення має факт реєстрації позивачем авторських прав та отримання відповідного свідоцтва?

5) Чи підлягає задоволенню позов?

4. Позивачка Власенко звернулася до місцевого суду з позовом до державної нотаріальної контори, в якому просила скасувати постанову державного нотаріуса про відмову вчинити нотаріальну дію та зобов'язати його видати свідоцтво про право на спадщину в частині успадкованих нею майнових авторських прав. В обґрунтування позовних вимог позивачка зазначила, що є спадкоємицею за своїм батьком, який залишив заповіт на її ім'я стосовно всього майна. Серед іншого до складу спадщини входили майнові права на книгу, вперше опубліковану у 2003 році Університетом, де він працював. Цей факт підтверджується листом з Університету про зберігання в його бібліотечних фондах примірника вищезазначеної книги, на якому спадкоємець зазначений як автор.

Підставою для звернення до суду стало те, що нотаріус, оформлюючи спадщину, вимовився включити авторські права до свідоцтва про спадщину. Свою відмову нотаріус мотивував тим, що в отриманій ним інформації з Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторських прав відсутні дані про авторство спадкодавця на будь-які твори. Позивачка вважає таку відмову державного нотаріуса незаконною.

Питання:

- 1) Чи відповідають дії нотаріуса положенням законодавства? Які правила оформлення спадщини, до складу якої входять майнові авторські права?
- 2) Чи підлягають захисту права спадкоємця?
- 3) Який спосіб захисту є ефективним в даній ситуації?

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (Паризький Акт від 24 липня 1971 року, змінений 2 жовтня 1979 року) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051
2. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text
3. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text
4. Закон України «Про авторське право і суміжні права» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
5. Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19>
6. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: Постанова КМУ від 27 грудня 2001 р. № 1756. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF>

7. Методичні рекомендації щодо вчинення нотаріальних дій, пов'язаних із вжиттям заходів щодо охорони спадкового майна, видачею свідоцтв про право на спадщину та свідоцтв про право власності на частку в спільному майні подружжя: Рішення Науково-експертної ради з питань нотаріату при Міністерстві юстиції України від 29 січня 2009р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001323-09#Text>
8. Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / А. С. Штефан [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. – Київ : Інтерсервіс, 2019. – 204 с.
9. Бурлаков С.Ю. Класифікація правопорушень у галузі кінематографії (авторсько-правовий аспект) // Вісник господарського судочинства. – 2007. – № 1. – С. 116 – 123.
10. Дроб'язко В.С. Історичні й теоретичні аспекти Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів: монографія / В. С. Дроб'язко ; НДІ інтелект. власності НАПрН України. – Київ : Інтерсервіс : НДІ інтелект. власності, 2018. – 124 с.
11. Жилінкова О.В. Договори в сфері реалізації авторських прав на музичний твір. – Х.: Ксилон, 2008. – 212 с.
12. Зеров К.О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені у мережі Інтернет: [монографія] / К. О. Зеров ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. - Київ : Інтерсервіс, 2018. – 220 с.
13. Майданик Л. Р. Колективне управління майновими авторськими та суміжними правами за цивільним законодавством України : монографія / Л. Р. Майданик ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Алерта, 2013. – 248 с.
14. Маліновська М.І. Поняття й види порушень авторських прав на базу даних [Текст] / І. М. Маліновська // Проблеми законності : акад. зб. наук. пр. / Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого". – Харків : Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого", 2012. – Вип. 120. – С. 287–295.
15. Класифікація об'єктів авторського права. Право та інновації №3 (35) 2021.С. 126 – 133.
16. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку: [монографія] / О. О. Мацкевич [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності НАПрН України. – Київ : Інтерсервіс, 2017. – 298 с.
17. Яркіна Н.Є. До проблем застосування «оновленої» компенсації за порушення авторських і (або) суміжних прав (на основі аналізу судової практики) // Теорія і практика правознавства, 2020, Том 2, № 18. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/214896>
18. Яркіна Н.Е. Судебная защита авторских и смежных прав [Текст] : [разд. 3, гл. 4, § 2] / Н. Е. Яркіна // Харьковская цивилистическая школа: защита субъективных гражданских прав и интересов : монография / Национальный юридический университет им. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2014. – С. 565–581 .

Судова практика

1. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав: постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 року №5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10>
2. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>
3. Огляд практики ВС у спорах щодо захисту прав інтелектуальної власності (окремі питання). Рішення, внесені до ЄДРСР, за січень 2019 року – березень 2021 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/intel_vlasnist_27_05_2021.pdf

Тема 4. Суміжні права суб'єктів, їх характеристика і особливості.

1. Виникнення прав виконавців, виробників фонограм і відеограм, організацій мовлення.
2. Знак правової охорони.
3. Зміст немайнових та майнових прав на об'єкти суміжного права, порядок їх здійснення суб'єктами.
4. Обмеження суміжних прав, порядок їх застосування.
5. Строки чинності суміжних прав.

Задачі

1. **1.** У торгівця CD дисками на ринку представникамим Агентства з колективного управління авторськими і суміжними правами «Коаліція аудіовізуальних і музичних прав» було виявлено у продажу примірники не ліцензованих CD дисків із записами популярних виконавців. Майнові права і інтереси ряду з них Агентство представляло на підставі договору із продюсерами і національним Агентством з авторських і суміжних прав. Крім того, виявлено декілька касет з новими піснями Тіни Кароль, які ще не вийшли у продаж із студії запису. Проте, CD диск з цими піснями був подарований радіостанції «Нова Ера», яка в свою чергу встигла запустити її в ефір. Продавець пояснив, що CD диск він не продавав, а використовував лише для особистого користування. А копії він виготовив у цей день на випадок втрати “важливого” для нього оригіналу запису.

Вирішіть спір. Проаналізуйте права і обов'язки організацій колективного управління, виконавців і виробників фонограм, авторів та організацій мовлення. Чи були порушені їх права? Обґрунтуйте позицію продавця, вкажіть, які юридичні факти входять у предмет доказування по цій справі.

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
2. Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19>
3. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_769#Text
4. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Рим, 26 жовтня 1961 року) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763#Text
5. Андрусів У. Б. Правова охорона прав інтелектуальної власності на програми (передачі) організацій мовлення в Україні : монографія / У. Б. Андрусів ; НАН України, Київ. ун-т права, Міжнар. центр прав. проблем інтелект. власності при Ін-ті держави і права І. В.М. Корецького. - Київ : Ліра-К, 2014. 176 с.
6. Боярчук О.М. Цивільно-правова охорона суміжних прав в Україні : автореферат дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 Гражданское право, семейное право, гражданский процесс, международное частное право / О. М. Боярчук . - Київ : Рад. шк., 2002. 19 с.
7. Малиновська І.М. Зміст прав інтелектуальної власності у сфері баз даних соціальних мереж. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 6. С. 32– 37.
8. Ієвіня О.В. Цивільно-правова охорона та захист прав виробників фонограм : автореферат дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 Цивільне право, сімейне право, цивільний процес, міжнародне приватне право / О. В. Ієвіня. - Одеса : Б. в., 2005. 20 с.
9. Сирота Д.М. Вдосконалення законодавства України про суміжні права до рівня основних універсальних міжнародних договорів про суміжні права : автореферат дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 Цивільне право, сімейне право, цивільний процес, міжнародне приватне право / Д. М. Сирота. - Київ : Б. в., 2004. 17 с.
10. Штефан А. С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту : монографія ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності НАПрН України. - Київ : Інтерсервіс, 2017. 150 с.

11. Яркіна Н.Є. Суміжні права в авторському праві : автореферат дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 Цивільне право, сімейне право, цивільний процес, міжнародне приватне право / Н. Є. Яркіна ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Харків. 2000. 20 с.

Судова практика

Огляд практики ВС у спорах щодо захисту прав інтелектуальної власності (окремі питання). Рішення, внесені до ЄДРСР, за січень 2019 року – березень 2021 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/intel_vlasnist_27_05_2021.pdf

Тема 5. Права на об'єкти патентного права.

1. Виникнення права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

2. Порівняльна характеристика зареєстрованого і незареєстрованого промислового зразка.

3. Порядок отримання охоронного документу (заявка; право пріоритету; формальна та кваліфікаційна експертиза; тимчасова правова охорона, державний реєстр патентів та свідоцтв) на об'єкти права патентного права.

4. Патентування винаходу, корисної моделі в іноземних державах.

5. Права та обов'язки, що випливають з охоронного документу на винахід, корисну модель та промисловий зразок.

6. Дії, які не визнаються порушенням прав патентовласника.

Завдання

1. До Українського інституту інтелектуальної власності надійшли дві заявки. Заявнику Максимову за більш пізньою заявкою було видано патент на корисну модель "Пристрій для очищення води". Проте, за раніше поданою заявкою Антонова на винахід "Пристрій для очищення стічних вод" рішення щодо видачі патенту ще не було прийнято. Антонов вважає, що технічне

рішення, яке охарактеризовано у формулі корисної моделі, на яку вже виданий патент не є новим, оскільки повторює сукупність істотних ознак поданої ним заявки. Відмінність мають лише назви окремих елементів, а не їх сутність. Антонов звернувся до патентного повіреного по допомогу в підготовці оскарження рішення про видачу патенту Максимову.

Максимов, як власник патенту на корисну модель надіслав листа до Антонова. У ньому він повідомив, що працював над рішенням самостійно, не ознайомлений з матеріалами заявки Антонова, а тотожність запропонованих ними рішень визначити неможливо, оскільки подавалася заявка на корисну модель, а не на винахід.

Вирішіть спір. Визначте порядок визнання патенту недійсним. Яке рішення може бути прийнято в даному випадку у разі встановленні тотожності обох об'єктів ?

2. ТОВ “ АВТОР” у січні 2021 р. отримало патент на пристрій для виміру нітратів і звернулося до ТОВ “Продукт” (далі – ТОВ) з позовом про припинення дій, які порушують їх права як винахідників . ТОВ проти позову заперечувало, мотивуючи це тим, що такі пристрої вони в невеликих масштабах випускають ще з 2009 р. Також представн ТОВ «Продукт» пояснили, що з грудня 2019 р. проводять підготовчі дії з метою випуску такої продукції у значних обсягах.

На яке питання розраховане це завдання? Що таке право попереднього користування? Чи можна передати право попереднього користування іншим особам? Проаналізуйте доводи сторін. Чи зміниться рішення у разі якщо ТОВ «АВТОР» отримало б патент на корисну модель?

3. Винахідник Антонов і Масимов розробили та впровадили у себе на виробництві новий спосіб чищення. Після шестимісячного використання даного способу було встановлено що даний спосіб є дуже ефективним. Згодом вони запропонували своєму роботодавцеві запатентувати даний спосіб у якості винаходу, проте протягом двох місяців вони не отримали жодної відповіді. Отже, вирішили звільнитися з роботи та подати заявку від власного імені і отримати патент. При цьому з метою прискорення отримання

виключних прав на створений ними спосіб вони вирішили запатентувати його не як винахід, а як корисну модель.

Патентне відомство відмовило у видачі свідоцтва на корисну модель, посилаючись на порушення заявниками діючого законодавства.

Проаналізуйте дану ситуацію.

Чи вірне рішення, прийняте по заявці Антонова і Максисова?

Якщо заявником допущені порушення, вкажіть на них, чи є можливість для їх усунення?

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123.

2. Договір про патентну кооперацію від 19.06.1970 р. // Офіц. вебсайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_001.

3. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15.04.1994 р. // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018.

4. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІ в ред. Закону України від 01.06.2000 р. № 1771-ІІІ // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.

5. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-ХІІ // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>.

6. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель : затв. наказом МОН України від 22.01.2001 р. № 22 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>.

7. Правила складання та подання заявки на промисловий зразок : затв.

наказом МОН України від 18.02.2002 р. № 110 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-02>.

8. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності : постанова Вищ. госп. суду України від 17.10.2012 р. № 12 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>.

9. Про деякі питання практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності: постанова Пленуму Вищ. госп. суду України від 23.03.2012 р. № 5 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005600-12>.

10. Андросчук Г. О. Патентне право: міжнародно-правове регулювання : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2018. 286 с.

12. Бошицький Ю. Л. Правове регулювання службового винахідництва: проблеми теорії та практики : монографія. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2012. 260 с. 13. Бурлаков С.Ю. Некоторые особенности защиты патентных прав : [разд. 3, гл. 4, § 3]. Харьковская цивилистическая школа: защита субъективных гражданских прав и интересов : монография / под общ. ред. И. В. СпасибоФатеевой. Х. : Право, 2014. С. 581-594.

13. Правова охорона винаходів і корисних моделей в Україні: проблеми теорії та практики: [моногр.] / за заг. ред. Ю. Л. Бошицького, Я. Г. Вороніна–К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. – 342 с.

Тема 6. Права на об'єкти індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів, робіт і послуг.

1. Виникнення та права на комерційне (фірмове) найменування: виникнення, зміст, припинення.

2. Права, що впливають з свідоцтва на знак для товарів та послуг.

3.Обов'язки власника свідоцтва.

4.Торгівельна марка яка є добре відомою.

5.Особливості правової охорони торговельної марки, яка має міжнародну реєстрацію або визнана в установленому законом порядку добре відомою.

6.Реєстрація географічного зазначення походження товару.

7.Права та обов'язки , що впливають з свідоцтва про реєстрацію прав на використання географічного зазначення.

Завдання

1. ТзОВ «ОК» звернулося до суду з позовом до Міністерства економічного розвитку і торгівлі про визнання недійсним свідоцтва на знак для товарів і послуг від 15.13.2019 р. № 67892 «Вінні-Пух» володільцем якого є ПП «КУМ». Представник товариства у суді пояснив, що у зв'язку зі схожістю товарного знака «Вінні-Пух» з незареєстрованим промисловим зразком м'яка іграшка «Вінні -Пух», зазначений спірний знак для товарів і послуг не відповідає законодавчо визначеним умовам надання правової охорони. Представник ПП «КУМ» заперечив проти визнання недійсним товарного знака. Він пояснив, що такий знак створений у відповідності до вимог законодавства. До того ж у ТОВ «ОК» відсутнє свідоцтво про реєстрацію промислового зразку.

Розгляньте справу та проаналізуйте аргументи сторін. Чи є підстави для визнання недійсним свідоцтва? Вирішіть спір.

2. На ринку України з'явився у продажу апельсиновий напій «ФАНТАзія», розлитий у пластикові прозорі пляшки, виробником якого є ТОВ «Логос». Довідавшись про це, Компанія «Кока-Кола» як власник торговельної марки «Фанта» звернулася до ТОВ «Логос» з позовом про припинення порушення прав інтелектуальної власності і відшкодування завданих збитків. Свої вимоги вона аргументувала тим, що домінуючою частиною назви напою «ФАНТАзія», розташованої на етикетці напою у два рядки, є слово «ФАНТА», і лише уважно придивившись до етикетки, можна розгледіти іншу частину «зія», виконану маленькими буквами у другому рядку. ТОВ «Логос», не вбачаючи у своїх діях порушень прав інших осіб, позовні вимоги не визнало, а подібний дизайн етикетки пояснило зручністю читання і розміщення назви напою на пляшці. До того ж ТОВ «Логос»

вирішило зареєструвати знак “ФАНТАзія” і подало заявку до Державної служби інтелектуальної власності з метою отримання свідоцтва. Компанія “Кока-Кола” вважає, що ніхто не може отримати право інтелектуальної власності на позначення “ФАНТАзія” для безалкогольних напоїв, оскільки знаки “Fanta” і “Фанта” зареєстровані на території України. На думку представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного), до якого звернулися за консультацією, торговельна марка Компанії “Кока-Кола” підлягає охороні на території України навіть без реєстрації, оскільки апельсиновий напій “Фанта” реалізується на ринку України з 1996 р.

На яке питання розраховане це завдання? Проаналізуйте пояснення сторін. Яке рішення повинен прийняти суд? Які дії визнаються порушенням права на торговельну марку? Які існують способи захисту порушених прав? Чи змінилося б рішення, коли б ТОВ “Логос” використовувало торговельну марку “ФАНТАзія” чи “ФАНТА” для тканини?

3. ПП «Мак» із села Антонівка продавало мінеральну воду з місцевого джерела. За назвою села підприємство зареєструвало географічне зазначення «Антонівка» та отримало свідоцтво на нього. Місцевий фермер Марушев виявив у себе на фермі ще одне джерело мінеральної води та вирішив придбати обладнання для розливу води в пластикові пляшки і подальшого продажу її під назвою «Антонівка Столова».

Чи правомірні дії фермера? Надайте йому належну юридичну консультацію та пораду. Аргументуйте відповідь, посилаючись на норми законодавства.

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.1891 р. // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134#Text.

2. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-ХІІ // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12/print1218034688041545>.

3. Про правову охорону географічних зазначень : Закон України від 16.06.1999 № 752-ХІV // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14/print1218034688041545>.

4. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності : постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 р. № 12 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>.

5. Регламент Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності : затв. наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 02.03.2021 р. № 433 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-21#Text>.

6. Андрейчук Л. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування. Вісник Львівського Університету. Серія юридична. Львів : Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, 2017. Вип. 65. С. 124-133.

7. Борисова В. І. До проблеми індивідуалізації суб'єктів цивільних відносин. Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (21 берез. 2014 р.) / НАПрН України, НДІ прав. забезп. інновац. розвитку, НДІ інтелект. власності, НЮУ ім. Ярослава Мудрого, ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Х. : НДІ ПЗІР. 2014. С. 37-41.

8. Коваленко Т. В. Торговельна марка та (комерційне) фірмове найменування: особливості використання. Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності : теорія і практика : наук.-практ. зб. / Нац. акад. прав. наук України, Наук.-дослід. ін-т інтелект. власності. Київ : Інтерсервіс. 2019. Вип. 5. С. 74-81.

9. Крижна В. Захист прав споживачів при використанні комерційних позначень . Вісн. госп. судочинства. 2009. № 2. С. 67- 71.

10. Крижна В. Комерційне найменування – ім'я суб'єкта підприємництва чи його комерційний псевдонім? Теорія і практика інтелект. власності. 2008. № 5. С. 16-20.

11. Крижна В. Найменування юридичних осіб і комерційне найменування / В. Крижна. Вісн. госп. Судочинство. 2009. № 3. С. 116-119.

Тема 7. Права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію, компонування напівпровідникових виробів, наукове відкриття, комерційну таємницю, селекційні досягнення

1. Права на наукове відкриття.
2. Майнові права на сорт рослин, породи тварин

4. Строк чинності прав на сорт рослин, породи тварин
5. Права на раціоналізаторську пропозицію, строк дії права автора на винагороду
6. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю, об'єкти комерційної таємниці та правовий режим їх захисту.
7. Права на компонування напівпровідникових виробів.

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14.09.2006 р. № 143-V в ред. Закону України від 16.10.2020 р. №124-IX // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16>.
2. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів від 05.11.1997 р. № 621/97. Назва Закону в ред. Закону України від 19.09.2019 р. № 111-IX // Офіц. веб-сайт 119 Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>.
3. Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин : Закон України від 02.08.2006 р. № 60-V // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60-16>.
4. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 р. № 3116-XII в ред. Закону України від 16.10.2020 р. № 124-IX // Офіц. вебсайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>.
5. Про племінну справу у тваринництві : Закон України від 15.12.1993 р. № 3691-XII в ред. Закону України від 01.01.2016 р. № 867-VIII // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3691-12>.
6. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності : постанова Вищ. госп. суду України від 17.10.2012 р. № 12 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>.
7. Про нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності : Оглядовий лист

Вищого господарського суду України від 20.02.2007 р. № 01-8/91 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v8_91600-07.

8. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності : Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 14.12.2007 р. № 01-8/974 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_974600-07.

9. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію: Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 28.03.2007 р. № 01-8/184 // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_184600-07.

10. Андрощук Г. О. Інтелектуальна власність в національних інноваційних системах : монографія. НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс, 2016. 366 с.

11. Атаманова Ю. Є. Складний результат інтелектуальної діяльності та особливості прав на нього. Право України. 2011. № 3. С. 127-138.

12. Бегова Т. Поняття «ноу-хау» і договір про його передання : монографія. Х. : Право, 2009, 169 с.

13. Булат Є. А. Наукове відкриття як об'єкт цивільних правовідносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 2010. С. 23.

14. Когут Н. Прогалини та аномалії в правовому регулюванні спадкових відносин. Юридична Україна. 2016. № 1-2. С. 17-27. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2016_1-2_5.

15. Олефір А. О. Правове регулювання інтелектуальної власності та інноваційних відносин в Угоді про асоціацію України та ЄС. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2014. № 5. С. 79-94.

Тема 8. Підстави, обсяг правонаступництва та управління майновими правами інтелектуальної власності

1. Представництво у сфері реалізації та захисту прав інтелектуальної власності, його форми.
2. Спадкування прав інтелектуальної власності.
3. Внесення прав інтелектуальної власності до складу статутного (складеного) капіталу юридичної особи.

4.Управління майновими правами, його форми. Договори на управління майновими правами.

Завдання

1. Антонов звернувся до юриста за консультацією, чи може він здійснювати функції патентного повіреного? А саме представляти інтереси свого брата у складанні і подачі заявок на реєстрацію об'єктів права інтелектуальної власності? Чи потрібно йому укласти договір з братом про здійснення таких дій? А також його цікавить питання : що таке Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» та які його функції?

2. Організація колективного управління авторськими і суміжними правами (далі - ОКУ) звернулася до господарського суду в інтересах ТОВ «Ворнер Мьюзик Україна» (Позивач) з позовом до ТОВ «Грін-Кафе» (Відповідач) з вимогою про захист порушених авторських прав на музичні твори, які звучали як фонове озвучення приміщення кафе під час здійснення відповідачем господарської діяльності, та стягнення компенсації за порушення в розмірі 200 тис. грн.

Позивач обґрунтовував свої вимоги тим, що він набув авторські права на спірні твори на підставі ліцензійного договору, і передав їх в управління ОКУ, яка виявила факт порушення та звернулася до суду в інтересах позивача. На думку останнього, публічне виконання музичних творів у приміщенні кафе, яке належить відповідачеві, відбулося без отримання відповідних дозволів на їх використання та без виплати авторської винагороди, що є порушенням його авторських прав.

Відповідач, не погодившись із позовом, зазначив, що ним було укладено договір із громадською організацією «Агентство з управління правами виконавців» (далі – ГО), що виконує функції організації

колективного управління суміжними правами виконавців та виробників фонограм та відеограм. За цим договором відповідачем було отримано право на публічне виконання фонограм спірних музичних творів, за що ним сплачувалася винагорода у відповідності до умов договору. Відповідач вважає, що не порушував авторських прав на музичні твори, адже використання полягало у публічному виконанні саме фонограм, а не у публічному виконанні творів. Відповідач при цьому зауважив, що наданий позивачем відеозапис не містить фіксації виконавця твору, який його виконує за допомогою інструменту чи співу.

Питання:

- 1) *Які функції виконує організація колективного управління (ОКУ)? В чому різниця між добровільним та розширеним колективним управлінням?*
- 2) *Чи має право ОКУ звертатися з позовом до суду за захистом порушених авторських та суміжних прав ?*
- 3) *Які об'єкти використовувались Відповідачем?*
- 4) *Які правові наслідки породжує договір, укладений Відповідачем з ГО?*
- 5) *Чи мало місце порушення авторських прав Позивача? Чи підлягає позов задоволенню?*

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1994 р. № 545 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. №938) Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1183-2002-%D0%BF>

2. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних правами: Закон України від від

22.07.2018р № 2415-VIII [Електрон. ресурс] // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. – Режим доступу:

3.Бутнік-Сіверський С. Майнові авторські права як об'єкт спадкування// Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2008. – № 3. – С. 3– 12

4. Маліновська І.М. Нововведення у сфері діяльності організацій колективного управління. Матеріали XVII наук.-практ. конф.,присвяч. 97-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В.П. Маслова (Харків, 22 лют. 2019 р.) /Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. акад. прав. наук України, Харків.обл. осередок всеукр. громад. орг."Асоціація цивілістів України. - Харків : Право, 2019. С. 245-247.

5. Майданик, Л. Р. Колективне управління майновими авторськими та суміжними правами за цивільним законодавством України : монографія / Л. Р. Майданик ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Алерта, 2013. – 248 с.

6. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку : монографія / О. О. Мацкевич [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності НАПрН України. Київ : Інтерсервіс, 2017. 298 с.

7. Яркіна Н. Є. До проблем застосування «оновленої» компенсації за порушення авторських і (або) суміжних прав (на основі аналізу судової практики). Теорія і практика правознавства. 2020. Том 2. № 18. URL : <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/214896>.

Тема 9. Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності

1.Пойменовані та непонайменовані договори у сфері відносин інтелектуальної власності.

2.Авторські договори.

3.Передача прав за авторськими договорами.

4.Договори у сфері науково-технічної діяльності.

5. Договори на використання об'єктів права промислової власності.

6. Види ліцензій. Публічні ліцензії. Ліцензійні договори.

Завдання

1. ПАТ “Універ” уклало з ТОВ “Креатив” договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. За договором ТОВ “Креатив” зобов'язалося розробити промисловий зразок “Етикетка для морозива Ріжок”, усі майнові права на який будуть належати замовнику ПАТ “Універ”. Після виконання договору ПАТ “Універ” подало заявку до Укрпатенту та отримало свідоцтво на промисловий зразок, після чого уклало спочатку ліцензійний договір, а потім договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності на зазначений промисловий зразок. Довідавшись про це, ТОВ “Креатив” вимагало сплатити половину отриманої винагороди, а у випадку відмови погрожувало визнати недійсними як реєстрацію промислового зразка, так і укладені договори. Свою позицію воно аргументувало тим, що питання передачі прав замовнику було вирішено ще до виникнення майнових прав на промисловий зразок, тобто створення самого об'єкта інтелектуальної власності, отже, зазначена умова є недійсною. У зв'язку з цим застосовується ст. 430 ЦК України, а тому ТОВ “Креатив” є співвласником майнових прав на промисловий зразок.

На яке питання розраховано це завдання? Проаналізуйте аргументи ТОВ “Креатив”. Кому належать майнові права інтелектуальної власності на створену етикетку? Чи могло ПАТ “Універ” самостійно реєструвати промисловий зразок та розпоряджатися ним шляхом укладення зазначених договорів?

2. За ліцензійним договором телерадіокомпанія «1+1» отримала право на одноразовий показ у мережах кабельного телебачення кількох мультиплікаційних фільмів, з повтором не пізніше 24 годин після першої демонстрації. Відповідно до додаткового ліцензійного договору,

телерадіокомпанії було також передано виключне право дозволяти та забороняти використання згаданих фільмів. Як з'ясувалось згодом на підставі ліцензійного договору дані мультиплікаційні фільми транслюються в ефір також і Телерадіокомпанією «Свобода слова». Керуючись умовами додаткового договору, ТРК «1+1» звернулась з позовом до суду щодо заборони їхньої трансляції. ТРК «Свобода слова» подала зустрічний позов. На думку її представника, ТРК «1+1» за ліцензійним договором не має виключного права на використання спірних аудіовізуальних творів, а отже, вона не має права дозволяти або забороняти їхнє використання іншим особам. Що ж до додаткового ліцензійно договору, то він укладений неправомірно й порушує інтереси ТРК «Свобода слова».

Проаналізуйте аргументи сторін та вирішіть справу. Хто має виключне право дозволяти та забороняти використання твору? Якою вважається ліцензія, якщо її вид не зазначений у договорі?

3. Автори навчального посібника «Природознавство» уклали договір з видавництвом «Юліан» щодо його публікації. У було визначено порядок авторської винагороди за використання твору у формі одноразового (паушального) платежу. Проте строки щодо випуску підручника та строк дії договору визначено не було. Протягом двох років вони звертались до видавництва щодо публікації посібника та сплати винагороди, однак він так і не був виданий. А у сплаті винагороди було також відмовлено на підставі того що не була здійснена публікація. Оскільки керівництво «Юліан» не надало конкретної відповіді щодо строків видання посібника, автори звернулися до іншого видавництва «Поліграф», у договорі з яким чітко узгодили строки видання підручника «Природознавство». Коли автори повідомили директора видавництва «Юліан» про розірвання договору, він обурився і висунув заперечення. А саме свою позицію аргументував тим, що так як строки в договорі не були визначені, то він діє безстроково. Відповідно права на посібник слід вважати такими, що передані назавжди і автори посібника жодних авторських прав на нього не мають. А також, він

вказав, що договір з видавництвом «Поліграф» є нікчемним, адже не зареєстрований у Державному реєстрі договорів, які стосуються права автора на твір.

В якій формі належить укласти договір про видавництво? Які його істотні умови? Чи можна безпосередньо у договорі визначати порядок сплати винагороди автору. Яку роль відіграє державна реєстрація договору? Вирішіть справу. Проаналізуйте доводи кожної із сторін. Які права передаються за договором з видавництвом? Яке рішення повинен прийняти суд у разі подання позову?

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. (у ред. Закону України від 11.07.2001 р.) URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/про_авторське_право_і_суміжні_права.

2. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-III в ред. Закону України від 05.12.2012 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.

3. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг : Закон України від 15.12.1993 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.

4. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 20.02.2007 р. № 01-8/91 «Про нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності» URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v8_91600-07.

5. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 27.06.2008 р. № 01- 8/383/1 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності». URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v83_1600-08.

6. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 19.11.2013 № 01- 06/1658/2013 «Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1658600-13>.

8. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав : постанова Пленуму Верховного Суду

України від 04.06.2010 р. № 5 / Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10>.

9. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності : постанова Пленуму Верховного Суду України від 17.10.2012 р. №12 / Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>.

10. Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 р. № 521. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>.

11. Інструкція про порядок ознайомлення будь-якої особи з матеріалами заявки на об'єкт права інтелектуальної власності, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 22.04.2005 р. № 247. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>. 12. Цивільне право : підручник : [у 2 т.] / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, А. Г. Бірюкова та ін. ; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатеевої, В. Л. Яроцького. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2014. Т. 2, гл. 59 (автор –В. М. Крижна).

13. Цивільне право України. Частина друга : посіб. для підгот. до іспитів / В. І. Борисова, К. Ю. Іванова, Б. П. Карнаух, Ю. С Ходико ; за заг. ред. В. І. Борисової. Харків : Право, 2019. С. 197–204.

14. Харьковская цивилистическая школа: о договоре : монографія / И. В. СпасибоФатеева, О. П. Печеный, В. И. Крат и др. ; под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. Харьков : Право, 2017. 576 с.

15. Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності : монографія / В. О. Батова, О. В. Пічкур, Л. І. Работягова, О. О. Тверезенко ; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка ; НДІ ІВ НАПрН України. Київ : Інтерсервіс, 2013. 222 с.

16. Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / за наук. ред. Н. М. Мироненко ; НДІ ІВ НАПрН України. Київ : Інтерсервіс, 2014. 248 с.

17. Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т. 1 : монографія / Г. О. Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва та ін. ; за наук. ред. Н. М. Мироненко. Київ : НДІ ІВ НАПрН України, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 279 с.

18. Орлюк О. П. Управління правами інтелектуальної власності: монографія. Київ : Інтерсервіс, 2014. 178 с. 23. Посібник для суддів з інтелектуальної власності / І. М. Бенедисюк та ін. Київ : К.І.С., 2018. 424 с.

24. Право інтелектуальної власності : акад. курс : підручник для студ. вищ. навч. закл. / за ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Ін Юре, 2004. 672 с

Тема 10. Порухення та захист права інтелектуальної власності, його різновиди

1.Актуальні і дискусійні питання щодо визначення та доведення певних видів порушень прав інтелектуальної власності.

2. Судовий захист права інтелектуальної власності: його специфіка та ефективність окремих способів захисту.

3. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності.

4.Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

5.Захист права інтелектуальної власності в рамках Угоди TRIPS

Завдання

1. Колосов написав п'ять пісень для музичного альбому. Відповідно до укладеної ним усної угоди із студією звукозапису остання виробила 2 тисячі CD-дисків із цими піснями, за що Калугін сплатив студії 20 000 грн. Крім того, власник студії заявив, що продаж дисків і наступні їх випуски Калугін має здійснювати тільки через студію. Через кілька місяців Колосов побачив в одній із передач виконання однієї із своїх пісень, розміщених на диску. Він звернувся до організації мовлення з приводу гонорару за використання його твору. Там йому пояснили, що диск із піснями і дозвіл на його використання в ефірі організація мовлення отримала від студії звукозапису, яка таким чином намагалась зробити рекламу його пісням.

Чи обґрунтовані вимоги студії звукозапису? Яка форма оформлення права на продаж дисків та виконання пісень може бути використана у даному випадку? Які права виникли у Колосова і студії у зв'язку з виробництвом дисків? Хто має право на реалізацію дисків, використання пісень, розміщених на них, і на передання права на їх використання (виконання)? Чи може Колосов розраховувати на гонорар?

2. ТОВ “Свіжість” подало позов до ПП «Роуз» (видавництво журналу “Літо”) про стягнення компенсації за порушення авторських прав на фотографії, опубліковані в журналі “Літо” без дозволу позивача. На підтвердження своїх виключних прав на фотографії ТОВ “Свіжість” подало суду договір про передачу майнових прав інтелектуальної власності, укладений з фотографом Мамаєвим, а також свідоцтво про державну реєстрацію цього договору. Відповідач з позовом не погодився і заявив про відсутність у позивача авторських прав на фотографії. Як з'ясувалося, спірні фотографії були виготовлені на виконання умов договору між ПП «Роуз» і ТОВ “СОФА”, за замовленням якого ПП «Роуз» зобов'язувався зробити фотографії для ТОВ “СОФА”. З метою реклами продукції вони і були розміщені в журналі “ЛІТО”. Тому відповідач вважає, що виключні права на використання фотографій належать ТОВ “СОФА”.

На яке питання розраховано це завдання? Проаналізуйте аргументи сторін. Кому і які права інтелектуальної власності на фотографії належать? Як слід вирішити справу? Які способи захисту прав інтелектуальної власності будуть доречними для вирішення спору ?

3. Ольга, як правонаступниця авторських прав свого батька – відомого письменника, подала позов до підприємства «Флора» про незаконне використання її права інтелектуальної власності, що виразилось у виданні підприємством книги батька тиражем 100 тис. примірників. У процесі підготовки справи до слухання було встановлено, що за своє життя її батько передав рукопис засновнику для ознайомлення і між ними велась підготовка проекту виключної ліцензійної угоди, але смерть автора

перешкодила її укладенню. За заповітом автор передав усі свої права дочці, яка після вступу в права спадкоємниці їх уступила їх Московському видавництву «Максим». Відповідач також пояснив, що в період підготовки договору на підставі попередньої домовленості переказав на рахунок автора обумовлену частину авторської винагороди і представив копію відповідного платіжного документа. Позивачка наполягала на тому, що договір її батьком не був підписаний і про одержання ним сум за платіжним документом їй нічого не відомо.

Який порядок та особливості спадкування прав інтелектуальної власності? Яке рішення повинен винести суд? Чи є порушення прав інтелектуальної власності позивачки? Якщо є, то які заходи їх захисту передбачає чинне законодавство?

Список нормативно-правових актів та літератури

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. (у ред. Закону України від 11.07.2001 р.) URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/про_авторське_право_і_суміжні_права.
2. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-III в ред. Закону України від 05.12.2012 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.
3. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг : Закон України від 15.12.1993 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.
4. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 20.02.2007 р. № 01-8/91 «Про нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності» URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v8_91600-07.
5. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 27.06.2008 р. № 01- 8/383/1 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності». URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v83_1600-08.
6. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 19.11.2013 № 01- 06/1658/2013 «Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному

порядку Вищим господарським судом України)». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1658600-13>

14. Харьковская цивилистическая школа: о договоре : монография / И. В. Спасибо-Фатеева, О. П. Печеный, В. И. Крат и др. ; под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. Харьков : Право, 2017. 576 с.

15. Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності : монографія / В. О. Батова, О. В. Пічкур, Л. І. Работягова, О. О. Тверезенко ; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка ; НДІ ІВ НАПрН України. Київ : Інтерсервіс, 2013. 222 с.

16. Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / за наук. ред. Н. М. Мироненко ; НДІ ІВ НАПрН України. Київ : Інтерсервіс, 2014. 248 с.

17. Договірне право України. Особлива частина : навч. посіб. / Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова та ін. / за ред. О. В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.

18. Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т. 1 : монографія / Г. О. Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва та ін. ; за наук. ред. Н. М. Мироненко. Київ : НДІ ІВ НАПрН України, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 279 с.

19. Жилінкова О. В. Договори в сфері реалізації авторських прав на музичний твір. Харків : Ксилон, 2008. 212 с.

20. Крижна В. М. Види ліцензій на використання об'єктів інтелектуальної власності. Інтелектуальний капітал. 2003. № 5. С. 13–18.

21. Крижна В. М. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Право України. 2004. № 9. С. 68–71.

У. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Опис навчальної дисципліни

«Право інтелектуальної власності»

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 4,0	Рівень освіти – другий (магістерський)	Модуль 1 Лекції: 4 Практичні заняття: 4
Кількість модулів*: 3	Галузь знань – 08 «Право»	Самостійна робота: 20 Модуль 2 Лекції: 10 Практичні заняття: 10
Загальна кількість годин: 120	Спеціальність – 081	Самостійна робота: 30

Тижневих годин: 4	«Право»	Модуль 3 Лекції: 6 Практичні заняття: 6 Самостійна робота: 30 Види контролю: Поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)
-------------------	---------	--

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І УМІНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

- впродовж семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо).

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з

навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційований заліку – 60.

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	0 Min	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	0 Min	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття

		<p>змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.</p>
	0	<p>Min</p> <p>Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки.</p> <p>При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації.</p> <p>Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.</p>
Підсумкова письмова робота	20	<p>Max</p> <p>Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки.</p> <p>При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.</p>
	15	<p>Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки.</p> <p>При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.</p>
	10	<p>Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками.</p> <p>Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки.</p> <p>При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.</p>
	5	<p>Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи.</p> <p>Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків.</p> <p>При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.</p>
	0	<p>Min</p> <p>Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки.</p> <p>При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації.</p> <p>Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.</p>

Диференційований залік	100	<p>1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	90	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
Зараховано	60	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або</p>

		здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.
--	--	---

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

VI. ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

1. Поняття права інтелектуальної власності в об'єктивному значенні. Інститути права інтелектуальної власності.
2. Авторський договір на передачу (відчуження) майнових прав автора.
3. Авторський договір про видачу дозволу на використання твору (ліцензійний). Виключна та невиключна ліцензії.
4. Джерела права інтелектуальної власності України.
5. Суміжні права виконавців.
6. Особисті немайнові права на інтелектуальний продукт. Їх загальна характеристика та види.
7. Суміжні права організацій мовлення.
8. Виникнення та строки чинності майнових та немайнових прав.
9. Загальна характеристика суб'єктів прав на інтелектуальних власність.
10. Загальні положення про передачу майнових інтелектуальних прав.
11. Загальні положення про надання дозволу на використання (видача ліцензії) інтелектуальної власності. Види ліцензійних договорів.
12. Поняття патентоспроможності. Умови патентоспроможності винаходу.
13. Суб'єкти права промислової власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
14. Організації колективного управління майновими правами, їх функції у сфері реалізації інтелектуальних прав.
15. Загальна характеристика та етапи оформлення патентних прав.
16. Цивільно-правові способи захисту прав інтелектуальної власності.
17. Поняття авторського права в об'єктивному значенні.
18. Обов'язки власника патенту на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
19. Суб'єкти авторського права.
20. Співавторство та його види. Здійснення авторських прав співавтора.
21. Особисті немайнові права автора твору науки, літератури, мистецтва.

22. Майнові права автора.
23. Обмеження виключних прав автора твору науки, літератури, мистецтва.
24. Виникнення авторських прав. Сповідення про авторські права. Державна реєстрація авторських прав та її значення.
25. Строк охорони авторських та суміжних прав.
26. Майнові права на комерційну таємницю.
27. Обмеження виключних прав.
28. Права, що випливають з патенту на промисловий зразок.
29. Представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені).
30. Види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.
31. Правова охорона добре відомих торговельних марок.
32. Способи цивільно-правового захисту прав на топографію інтегральних мікросхем.
33. Поняття і ознаки раціоналізаторської пропозиції. Суб'єкти прав.
34. Поняття суміжних прав. Об'єкти правової охорони.
35. Договір про передачу право власності на топографію інтегральної мікросхеми, договір про видачу дозволу (ліцензії) на використання.
36. Поняття комерційної таємниці та її ознаки. Суб'єкти прав.
37. Поняття і ознаки сорту рослин, породи тварин. Критерії охороноздатності.
38. Обмеження суміжних прав.
39. Цивільно-правові способи захисту порушених авторських та суміжних прав.
40. Поняття права промислової власності як інституту права інтелектуальної власності.
41. надання правової охорони кваліфікованому зазначенню походження товарів, його реєстрації та реєстрація на використання. Свідоцтво про реєстрацію, строк його дії.

42. Права, що впливають зі свідоцтва про реєстрацію прав на використання кваліфікованого зазначення походження товарів. Обов'язки власника свідоцтва.
43. Засоби індивідуалізації учасника цивільного обігу, їх продукції та послуг.
44. Поняття комерційного (фірмового) найменування, його ознаки. Суб'єкти прав на комерційне (фірмове) найменування.
45. Майнові права на комерційне (фірмове найменування) їх виникнення. Передача майнових прав. Припинення прав.
46. Поняття та види торговельних марок. Умови надання правової охорони. Позначення, що не можуть одержати правову охорону.
47. Обмеження патентних прав. Права попереднього користування.
48. Поняття та види зазначення походження товарів: просте та кваліфіковане.
49. Договір про передачу прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
50. Договір про видачу дозволу на використання (ліцензії) винаходу, корисної моделі, промислового зразку. Виключна та невиключна ліцензії. Примусові ліцензії.
51. Передача прав на торговельну марку, видача ліцензії на використання. Обов'язкові умови ліцензійного договору на використання торговельної марки.
52. Поняття топографії інтегральної мікросхеми як об'єкта правового охорони. Умови охороноздатності.
53. Передача (відчуження) майнових прав на сорти рослин та породи тварин, передача права на використання (невиключна та виключна ліцензії). Примусова ліцензія.
54. Права, що впливають з свідоцтва про реєстрацію напівпровідникових. Обов'язки власника свідоцтва.

55. Цивільно-правовий захист інтелектуальних прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, їх продукції і послуг.
56. Умови патентоспроможності промислового зразка.
57. Патент на винахід, корисну модель, промисловий зразок, як охоронний документ, його вид, строки дії, підстави припинення і визнання недійсним патенту.
58. Державний реєстр патентів.
59. Договір комерційної концесії.
60. Умови патентоспроможності корисної моделі.
61. Формула винаходу.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

для практичних занять і самостійної роботи
студентів денної форми навчання
з вибіркової навчальної дисципліни
«Право інтелектуальної власності»
для студентів 5 курсу денної форми навчання
освітньо-кваліфікаційний другий рівень “Магістр”, вищої освіти галузі
знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньо-професійної програми
«Право»

У к л а д а ч і : БОРИСОВА Валентина Іванівна,
МАЛІНОВСЬКА Ірина Миколаївна,
Яркіна Наталія Євгеніївна

Відповідальна за випуск В. І. Борисова